

BARINGKUAS

REBOLUSYONARYO A DYARYO TI UMILI TI CAGAYAN VALLEY

2018

OKTUBRE - DISYEMBRE

P10.00

Editorial

Agbiag ti maika-50 a tawen ti Partido Komunista ti Pilipinas!

Limapulo a tawen ti pannakidangadang, markado iti pakasari-taan ita a tawen ti 2018. Panawen nga umir-irteng ti nakaro a pasismo iti pagilian. Saan met a mapengdan ti siklo ti agsubli-subli a krisis iti ekonomya a bunga ti agtultuloy a panagsanggir ti gubyrno ti Pilipinas iti diktat dagiti ganggannaet monopolyo kapitalista. Ti sarut a patakaran ti neoliberalismo ti latta puon ti pakarigrigatan ti umili, gapu iti agtultuloy a panangipatangpal ti estado kadagiti linteg ken katulagan pabor kadagiti lokal ken ganggan-naet a kapitalista.

Awan pulos makita a namnama ken masangoanan dagiti magunggundawayan a dasig. Ad-adda ita a sagra-pen da ti awan kapada a kinarigat, gapu ta saan met ipangruna ti rehimen US-Duterte a risuten dagiti basaran a parikut ken arungaing dagitoy. Nakatalmeg daytoy iti grandioso a programa ti *build, build, build* a nakabasar iti tuloy-tuloy a pannakaingato ti buis dagiti pangkonsumo a produkto ken panagpalpalama ti utang iti ballasiw-taaw, kasukat ti nawaya a panaggamrud dagiti rekursio ti pagilian.

Pinakaro ti rehimen US-Duterte ti nadara nga Oplan Kapayapaan kontra iti rebolusyonaryo a tignayan ti ken ti umili a Pilipino. Ita a tawen, nagnayon ti tallo a batalyon a yunit ti AFP ken Marines ditoy Cagayan Valley—5th IB, 45th IB ken Marine Battalion Landing Team a naggapu sadiay Mindanao. Agingga ita, nakaplastar dagiti Peace and Development Teams (PDT) ti AFP kadagiti atapen da a base ti NPA iti 12 a baryo ti Cagayan, bayat nga iti Isabela ket 22 a baryo ti saklaw da. Uray iti probinsya ti

LINAON

3 **PASISMO TI ESTADO**

Dagiti PDT iti Cagayan Valley

5 **AGDAMA A KASASAAD**

Unas a nasam-it, kasasaad a napait
Ti kasasaad dagiti mangmangged iti kaunasan ti rehiyon

7 **TIGNAYAN A MANNALON**

Dagiti aksyon-protesta iti Peasant Week

Panagtignay kalpasan dagiti kalamidad

10 **KULTURA**

Daniw: *Daniw ti Dua nga Integri*

Quirino, kadagiti baryo ti Sangbay ken kabangibang na a barbaryo iti ili ti Nagtipunan, madama nga agiyar-aramid kadagiti pammarang a *medical mission* kagiddan ti panangammo kadagiti aktibista ken lider masa iti baryo. Isuda dagiti kangrunaan a target kadagiti panangallilaw, saywar, pammutbuteng ken puersado a panangpasurender, agraman dagiti lehitimo nga organisasyon ti masa ken uray ti konseho ti baryo a nakaibilangan da.

Iti bangir dagiti nagsasaruno a dadakkel ken mapangrebbek nga operasyon ti AFP, PNP, Marines ken dagiti paramilitar, saan da malapdan a makapagpalawa ken makapartuat manen ti baro a base. Iti kaano man, di danto kabaelan amin a bangenan ti ipapan ti NPA iti amin a lugar nga ayan dagiti marigrigat ken maidaddadanes. Agingga a saan a risuten ti pangas ken agnguynguy-a nga rehimen dagiti basaran a problema da, saan na maatipa ti lalo nga iraraboy dagiti lumaban ken sumampa iti NPA. Pinaneknekan daytan ti limapulo a tawen a pannakidangadang ti umili.

Ita a tawen, nanayonan ti bilang ti natignayan ti NPA nga ili ken baryo. Nasublian dagiti adu a baryo iti Isabela ken Cagayan. Nakapagnayon ti yunit milisya ken nakapagrekoluta ti BHB. Addan nabukel a nadurdur-as a pormasyon dagiti lokal a mannakigubat sadiay Cagayan, bayat a main-inaw metten daytoy iti Isabela.

Nakairussuat ti hukbo ti umili ti 29 opensiba nga aksyon. Kadagitoy nga aksyon militar, nasursurok pay iti 115 nga AFP ti napapatay ken 29 iti sugatan kanyada. Nakasamsam ti nayon nga HPR. Iti panagdependa laban iti iraraut ti AFP, nagbuisan ti dua nga NPA ken pito ti nasugatan kadagiti dependensa a labanan. Naadaw ti adal iti kinapateg iti panagpadur-as pay iti paniktik, pada ti panagpaluom kadagiti target-militar ken nainget a panangiggem kadagiti regulasyon tapno ad-adu pay dagiti balligi a magun-od ken maliklikan dagiti saan a planado a labanan.

Immadu ti bilang dagiti masa a timmipon kadagiti rebolusyonaryo nga organisasyon, bayat a ngimmato ti tukad ti pannakaorganisar ti pigsa dagiti datin babaen kadagiti Ganap na Samahang Masa iti sibubukel a barbaryo ken tipak. Dimmakkel met ti bilang dagiti aktibista a masa a nakasagana a mangidaulo kadagitoy nga organisasyon.

Nakairussuat kadagiti pangmasa a panagadal. Signipikante a bilang ti nagadal iti kurso kanaig ti Komprehensibo a Tulagan iti Panagrespetar kadagiti Karbengan Tao ken Internasyunal a Makatao a Linteg, iti sango ti umuy-uyong a gerra ti rehimen US-Duterte. Napateg la unay nga agsanay ti ad-adu pay nga instruktur ti kursong masa iti intar dagiti aktibista, tapno agtultuloy ken umad-adu dagiti mapaleppas ken maingato ti pampulitika a pannakaawat iti rebolusyon ken pagrebbengan da iti gubat ti umili.

Maipablaak ti **BARINGKUAS** maminsan kada tallo a bulan. Ipadanon dagiti singasing, dillaw wenno kontribusyon nga artikulo ken damdamag iti kaasitgan a yunit ti BHB, Sangay ti Partido, wenno rebolusyonaryo nga organisasyon masa. I-download ti elektroniko a kopya iti www.philippinerevolutionwebcentral.com.

Nagsasaruno met dagiti mobilisasyon masa iti sentro ti ilili ken ciudad a gimmunggon iti rehimen. Nilabanan da ti pasismo ken panagagaw iti daga.

Naballigi a naisayangkat ken naleppas dagiti panagadal ti Basaran ken Abante a Kurso ti Partido iti rehiyon. Nangnayon dagitoy iti kired ken kompyansa nga iyabante dagiti trabaho ken rebbengen para iti panangiyabante ti rebolusyon bayat a sangsangoen ti pasista-diktadura a rehimen US-Duterte. Kagiddan na, napagtalinaed ti nairut a panagkaykaysa ti Partido. Dimmakkel ti kasapian ken immadu dagiti kadre, kasta met a naitak-

der dagiti nayon nga organo ti Partido. Naisabiag ti kolektibo a panangidaulo iti amin a tukad ti organisasyon daytoy. Iti amin a tukad, gimmanar ti demokratiko sentralismo.

Iti baet ti narungsot a gubat ti rehimen US-Duterte laban iti rebolusyonaryo a tignayan, balligi a nakapagtalinaed, nakapagkonsolida, nakapagpalawa ken nakapagpadakkel ti rehion Cagayan Valley. Nasaysayaat ti plastada dagiti organo ti partido ken yunit tapno itultuloy nga ibaklay ti amin-a-benneg a panagpadur-as iti ideolohiya, pulitika ken organisasyon, panagpadakkel ti puersa ken panangarmas

kadakuada, agraman ti masa. Ti agtultuloy ken umun-uneg a krisis iti ekonomya, pulitika, militar ken ti lumawlaw a diskontento ti umili nga agsagsagrap iti epekto dagitoy a krisis ken panagraira ti pasismo ti mangparnuay ti naganagan a daga, ti di-kaanoman a maatianan nga ubbog a tumaudan dagiti aktibista, dagiti lider, dagiti kasapian, dagiti tumanor nga NPA iti tengnga dagiti nadumaduma a langa ken porma ti rebolusyonaryo a pannaki-dangadang.

Paayen ti pasista a rehimen US-Duterte! Iyabante ti nailian-demokratiko a rebolusyon iti nangatngato a tukad! **-B**

Ranggas ken panangallilaw dagiti PDT ti 5th ID

Sipud indeklara ni Duterte ti All-Out War wenno Oplan Kapayapaan idi Pebrero 2016, pinakaron daytoy ti militarisasyon iti intero a pagilian. Peace and Development Teams (PDT) ti taktika ti militartapno mangallilaw ken agkampo iti barbaryo wenno komunidad, uray agkedked ti umili iti panagitakder ti detatsment wenno panagnaed da kadagiti eskuelaan, barangay hall, ken kabalbalayan dagiti umili. Agpampamarang da a taga-iyeg kadagiti serbisyo, ngem iti kinaagpayso, maysa daytoy a mapangraut a kombat nga operasyon.iti intero a pagilyan, immaboten iti nasurok 5,000 ti biktima ti puersado a panagpasurender. Iti Cagayan, 56 mannalon manipud Zinundungan Valley, Rizal ken 19 met ti manipud kadagiti Barangay Lipatan ken Balanni, Sto. Nino ti imparang da a kas dagiti surenderi a labsing iti pakinakem da.

Kalpasan ti sumagmamano nga “aksyon-sibiko”, agibati da kadagiti yunit nga agkampo wenno agtalinaed kadagiti baryo iti atiddog ken saan a depinido a panawen. Iti kastoy a buya, makuna a Martial Law kadagiti baryo ti PDT ket umili ti kangrunaan nga agsagaba. Labsing iti karbengan ti umili ti panagkampo dagiti militar iti

mismo a kabalbalayan, eskuelaan, gymnasium ken barangay hall da. Nalawag a nakalanad dayta iti International Humanitarian Law (IHL).

Iti Cagayan

Manipud 2017, saanen a pimmanaw dagiti puersa ti 17th Infantry Battallion kadagiti ili ti Sto. Nino ken Rizal. Nagirussuat

da ti PDT. Masukan-sukat dagiti tropa ti Charlie Company 17th IB tapno makapagtalinaed ti maysa a platon kadagiti baryo ti Bural, San Juan ken Mazi, Rizal. Maysa platon met ti regular nga agronronda kadagiti baryo ti Lipatan, Balanni ken Balagan, Sto. Nino.

Pangpangtaan da dagiti bumaryo nga “aramiden da a

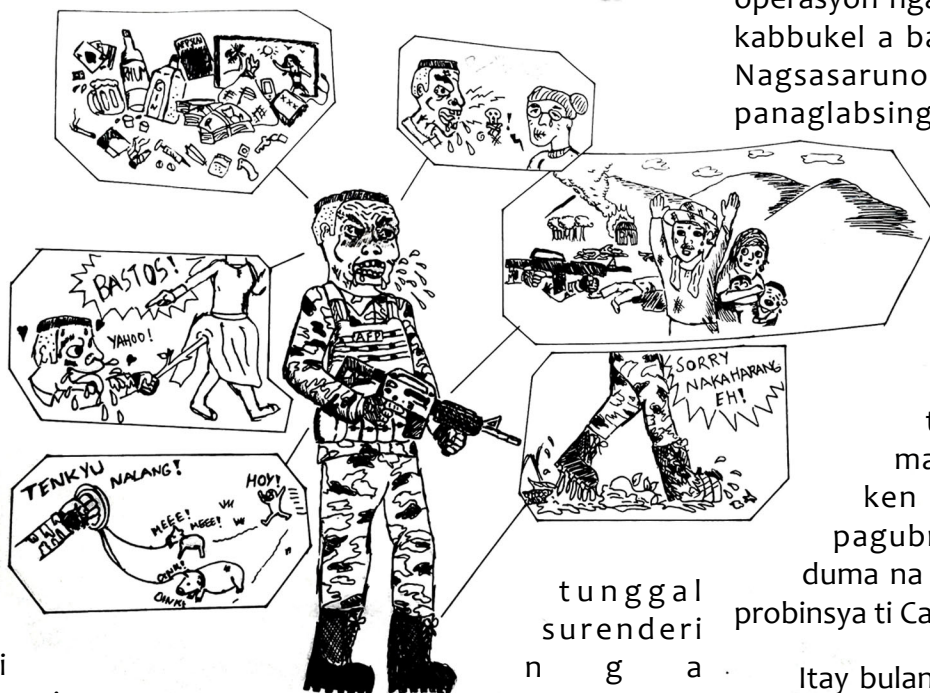
Marawi” ti lugar da. Manipsipot da ti garaw ti umili kadagiti pagtatalonan wenna pagbabangkagan, ken uray iti kabambantayan. Kasta met ti tignay dagiti opisyal ti barangay. Tsek-tsekpoynnten da dagiti sumrek a taraon ken sibilyan. Uray siasino ket ak-akusaran da a suporter ti NPA. Isuda ita ti agraraira a linteg ken ukom. Isuda payen ti gubyrno iti baryo. Usar ti pammutbuteng ken pananglipit, puer-sado da nga imparang dagiti sibilyan kas “surenderi” kano segun iti programa da a Local Integration Program.

Iti intero a pagilyan, immaboten iti nasurok 5,000 ti biktima ti puer-sado a panagpasurender. Iti Cagayan, 56 mannalon manipud Zinundungan Valley, Rizal ken 19 met ti manipud kadagiti Barangay Lipatan ken Balanni, Sto. Nino ti imparang da a kas dagiti surenderi a labsing iti pakinakem da.

Iti pasamak dagiti agindeg ti Barangay Mazi, Rizal, tsinekpoynt ida, tiniliw ken imparang iti midya kas miembro kan pay idi ti Milisyang Bayan. Ti dadduma kanyada ket inaddoan nga inimitaran para iti “panagbuya ti sine” ken kalpasan na, imparang

iti midya kas dagiti surenderi a tagasuporta ti NPA.

Panangallilaw a nalawag bayat a pagpespesan ti kuarta. Kurkurakoten ni Lt. Col. Camilo Sadam ken Lt. Col. Warren Gaspar Tolito ti badyet ti Local Integration Program. Awan ni maysa a nakaawat ti inkari da nga P25,000 financial assistance

tunggal surenderi n g a imparang da. Siempre,

napanan na dayta no di iti bukod da a bolsa!

Maituluy-tuloy ti militarisasyon kadagitoy nga ili tapno wada-an ti dalan kadagiti proyekto ti panagminas ken turismo iti Zinundungan Valley ken ti P400 bilyon a hydro-electric power-plant project iti Barangay Abariungan Uneg, Sto. Nino. Ginasut-gasut a mannalon ti maawanan ti daga ken madidigra gapu kadagitoy. Iti sabali pay a lugar iti pagilyan, kasingin ti militarisasyon dagiti kontra-mannalon ken pumabpabor kadagiti ganggan-naet a kapitalista ken lokal a

gubyrno a kakutsabos da (kas kada Mamba, Pagurayan ken Ruma iti Cagayan).

Iti Isabela

Iti probinsya ti Isabela, sipud bulan ti Agosto, plinastaran met ti yunit ti 86th IB dagiti 22 a barbaryo iti ili ti Jones, Echague, ken San Agustin kalpasan ti inwayat da a dakkel nga operasyon nga inyuna ti yunit ti kabbukel a batalyon ti 95th IB. Nagsasaruno dagiti kaso ti panaglabsing a napasamak kadagiti nasao a luglugar. Ilegal a panagserrek ken panagkalkal ti balbalay, panag-tsekpoynnt kadagiti-mannalon a mapan ken agawid manipud pagubraan da. Awan duma na iti maar-aramid iti probinsya ti Cagayan.

Itay bulan ti Oktubre, bayat nga agop-operasyon ti 86th IB iti kabambantayan ti Dinapigue, nasabet da ti bunggoy ti empleado ti DENR a da Forest Ranger Marcial Pattaguan ken ni Bronsel “Barani” Impiel (maysa nga Agta) ken dadduma pay a kakadua da bayat nga agiyap-apan da ti muhon kadagiti nagbebed-dengan. Awan asi a pinalto-paltogan ti militar ida. Napuroan ti tama dagiti dua ket natay da.

Kalpasan ti nasao a masaker, inlastog ti yunit ti AFP a dagiti napapatay da ket NPA. Sinuppiat daytoy ti pamilya dagiti biktima isu nga saanen a nakauni ti AFP ta napaneknekan ti inuulbod a paduyakyak da. Agingga ita,

umaw-awag ti hustisya ti pamilya dagiti biktima.

Nairteng a pasismo

Maymaysa a disenyo ken programa ti ipatpatungpal ti AFP kadagiti masaklawan ti operasyon da. Isu nga agpadpada ti sagsagrapien a krisis ken kinaranggas dagiti umili ti nasao nga il-ili ken iti intero a kaawayan iti pagilyan. Nupay saan a deklarado ti Martial law iti intero a pagilian, ti agdama ket nalablables pay ti langa na idi panawen ti diktador a rehimen US-Marcos.

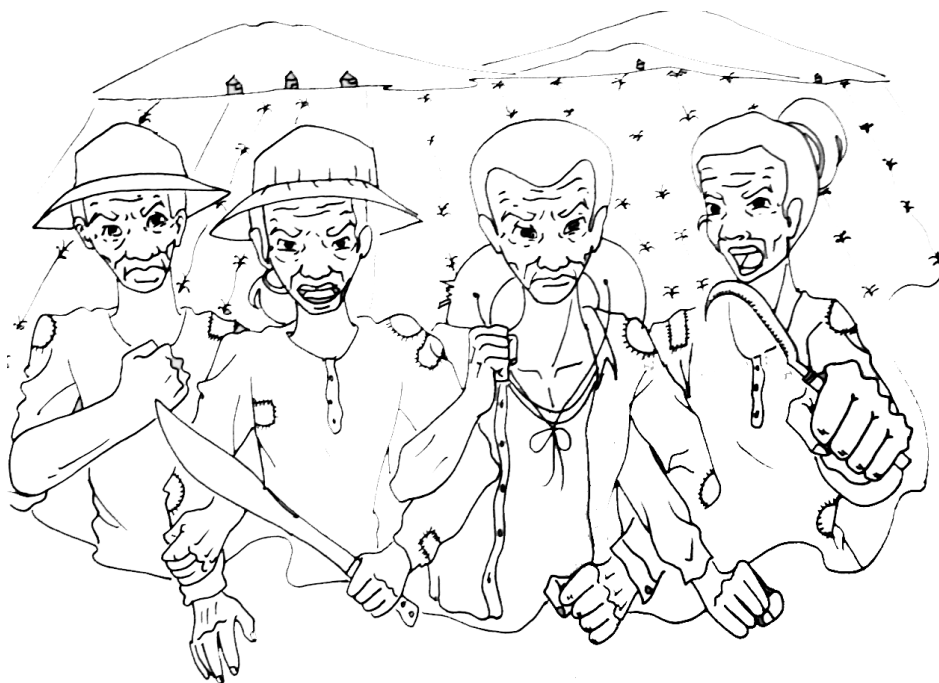
Napalalo ita a maal-alya iti bukod na nga anniniwan ti rehimen gapu iti kinapangas na. Tiraniko a talaga! Ipasungaling na dagiti aso-aso na nga AFP, PNP ken paramilitar iti pagbabakalan tapno salakniban ti interes na ken dagiti pada na a bukalis. Ibagi na kadagiti pasurot na, “nasaysayaat nga agpakamatay kayo lattan ngemiti matiliw a sibibiag ti NPA.” Iti daytoy a saona, ipakpakita ti rehimen ti pudno a burik ti kunkondit a panangisakit ti tropa na. Idinto a nasaysayaat nga amang ti trato ti NPA kadagiti asinoman a balud iti gubat.

Dakkel nga inuulbod nga ibalyasta ti rehimen iti rebolusyonaryo a tignayan ti ar-aramiden daytoy a terorismo laban iti umili. Saan a ti CPP-NPA-NDF ti terorista. Saan a dagiti umili a mangilablabaan kadagiti lehitimo nga interes ken karbengan ti mabansagan a suporter dagiti terorista. Ti pudno a terorista ket ti rehimen US-Duterte ta us-usaren na ti AFP, PNP ken amin a pasurot daytoy tapno itandudo iti bukod na nga interes ken dagiti kakutsabos na. --**B**

Unas a nasam-it, Kasasaad a napait

**Ti magunggundawayan a kasasaad dagiti mangmangged
kadagiti kaunasan ti Cagayan Valley**

(Umuna iti dua a paset)

Agkaykaysa ita dagiti mangmangged iti kaunasan iti Amianan nga Isabela ken Abagatan a Cagayan tapno ilaban dagiti karbengan ken pagimbagan iti tengnga ti pakaro a pananggundaway dagiti asyendero ken planta, pumalpalalo a krisis iti ekonomya ken pasismo iti rehimen US-Duterte.

Suksukayen ti nasurok 900 a mangmangged ti agrikultura ti 1,495 nga ektarya ti kaunasan iti Sta Maria, Isabela. Bayat a sadiay ili ti Solana, Enrile ken Piat iti Cagayan ket tagtagikuaen met ti 11 nga asyendero ti dagdaga. Kadakkelan ditoy ti 485 ektarya a kaunasan ni Mayor Hilario Pagauitan a sumaksaklaw kadagiti baryo ti Calamagui North, East ken West, San Antonio, Mozzozzin, Lingalin, Bangad, Villanueva iti ili ti Sta. Maria; ken Barangay Ruma, iti Enrile, Cagayan a suksukayen ti 350 a mannalon. Sakop daytoy ti Cagayan Mill District iti Piat. Adda ditoy ti planta ti CARSUMCO, ti kompanya ti Universal Robina Corporation a kukua ti burgesya komprador a Gokongwei. Iti kadagupan na, masakopan nga agmulmula ti unas dagiti ili ti Tuao, Tuguegarao, Rizal, Solana, Sto Nino, Enrile, Amulong; ken Amianan nga Isabela ken Laud a Kalinga.

Adipen a kasasaad

Segun kenni Inang Maria, maysa a mangmangged iti kaunasan, “Nangrugi kami iti panagtabas ti unas iti kaubing mi nga agtawen iti 11 agingga iti 13. Tawen 1959, nangruginak nga agtrabaho iti kaunasan iti tangdan nga P8.00 kada aldaw. Awan bukod mi a daga a masukay, isunga mapilpilitan kami nga agtrabaho manipud pay kadagiti appo mi.”

“Ngem saan a simmayaan ti biagmi,” sennaay na. Ngamin, umaw-awat laeng da Inang Maria ti P170 a kas tangdan, adayo iti P340.00 kuma a minimum a tangdan iti rehiyon iti agrikultura. Bumassit pay daytoy iti P90

wenno P120, no tiempo ti pakyawan a panagtrabaho.

Iti sangkabirukan, sangkasaan a kasasaad, awanen ti mailatang pay a kuarta dagiti mangmangged para iti salun-at ken edukasyon. Kimmaro daytoy a rigat idi naiyetnag ti TRAIN law, ti linteg a nangipatuon ti nayon a buis kadagiti basaran a gagatangen ken serbisyo.

“Nakabasbassit ti birok mi a dandani saan min mapakan ti pamilya mi. Saan min mapagadal dagiti annak mi tapno makatu-long koma a mangiyaon kadakami iti kinakurapay,” kuna na. Masansan, agpatingga laeng iti grade 5 a makabasa dagiti annak dagiti mangmangged. Imbes a makaragpat da iti Grade 6, tumapog dan iti a tumulong iti kaunasan.

Dose agingga iti 16 oras ti trabaho iti kaunasan, karaman ti panaguray iti panagkarga ti tao. Agrugi ti aldaw ti panagobra iti alas kuarto ti parbangon, no ituding dagiti kapatias dagiti trabaho ken relyebo.

“Ay, uray kayat mo ti aginana, saan a mabalin!,” istorya ni Ina Maria. Ta no lumangan ka, maikat ka a mangmangged. Naka-dagdagsen ken napeggad ti trabaho iti kaunasan—no usigen, nasurok pay ngem ti rumbeng ken kabaellan nga itrabaho ti bagi.

“Ngem ania ti mabalin mi a mannalon?,” kuna ni Ina Maria. “Isardeng mi ti trabaho, isardeng mi metten ti mangnan?”

Puro trabaho, awan benepisyo

Tapno makatipid iti gastos ken makapadakkal ti ganansya,

awan ti ited dagiti korporasyon ti unas ken appo’t daga nga aniaman a benepisyo dagiti mangmangged-talon. Awan listaan ti sueldo, awan bakasyon mo masakit wenno masakog, nayon a sueldo iti obertaym, ken aniaman pay a benepisyo koma. Sadiay Sta. Maria, inikkaten ti dati a libre a masida ken meryenda para iti sumagmamano a mangmangged, bayat nga iti Solana ket meryenda laengen ti ittedda a libre itan.

Ay, kasla ayup a pangtalon no maitrato dagiti mangmangged. Idi napilayan ti maysa a babai a mannalon gapu iti pannakaten-nag da iti trak kabayatan ti panagobra, awan pulos naala na a tulong medikal. Awan proteksyon para iti amin nga inaldaw a tumapog iti narigat a trabaho—botas para iti saka, wenno guantes man laeng para iti ima.

“No awan dagita a benepisyo, pappanan na ti kubkubraen da a buis ngay?,” saludsod ni Ina Maria.

Ti ibagbaga na ket ti 27-tawenen a linteg nga Social Amelioration Fund, ti buis manipud iti linnakuan ti asukar wenno bio-ethanol a mapespespes manipud iti ling-et dagiti trabahador. Sagudayen ti linteg a P10 kada 63.25 kilo ti asukar, 19 sentimo kada litro ti bio-ethanol, ken P13.43 kada tonelada ti unas ket awtomatiko a maisina kas pundo para kadagiti mangmangged. Ikedkeddeng daytoy a linteg nga 80 porsiyento ti buis a maala ket maisubli kas kuarta kadagiti mannalon.

Ngem ana ti manamna, no ti nagpanday ti linteg ket dagiti aso-aso ken kakumplot dagiti asyendero ken burgesya komprador? Binilyon ti naala manipud iti Social Amelioration Fund, ngem mapmapan amin iti agluklukmeg a pitaka ti sumagmamano. Tinawen, ilita dagiti agpatpataray ti planta ti nagnagan dagiti annak dagiti mangmangged, sa da aramaten tapno maala ti pundo a di da met iwaras.

Ngem ad-adu dagiti mangmangged iti kaunasan ken plantasyon para iti ethanol ti saan a nakarehistro iti Department of Labor and Employment, isu nga saan a kwalipikado a makaawat ti umisu a sueldo ken aniaman a benepisyoy. Adu dagiti planta a saan a nagsumitir ti payroll. Segun mismo iti Bureau of Workers With Special Concerns ti DOLE, adda P706.3 milyon a cash bonus a saan a naited kadagiti mangmangged iti asukar ken P606 Milyonen ti saan a maipalawag no sadinno ti napanan na.

Ay, anan a pait ti kasasaad dagiti mangmangged! (*Maituloy to*) --B

Peasant Week

Aksyon-protesta dagiti Mannalon

Iti tengnga ti napalalo a kinarigat a pagpaspasaran ita dagiti umili a mannalon iti nagsasaruno a kalamidad iti Cagayan Valley. Iti baet dagiti pangta ti pammutbuteng, panangpapatay, panagibalud ken dadduma pay a kaasping na. Saan a nagpangaddua dagiti ginasut a mannalon a nagtignay iti Lawas dagiti Mannalon, a paset ti nailian a koordinado a panagprotesta dagiti mannalon.

Nagralli da iti sango ti Agrarian Reform (DAR), Department of Environment and Natural Resources sadiay kapitolyo ti Isabela,

munisipyo ti Maddela ken Cabarruguis, Quirino idi Oktubre 18, 2018. Aldaw daytoy ti koordinado a panagtignay dagiti mannalon iti Cagayan Valley tapno iprotesta ti panangiyaw-awan ti gubyerno US-Duterte iti nabayagen a tartarigagayan dagitoy a pannakai-patungpal ti pudno a reporma iti daga. Buelo ti nasao a panagtignay para iti maysa a dakdakkell a piket-rali-martsa iti sango ti Department of Agriculture ken Commission on Human Rights idia kapitolyo ti Cagayan iti Tuguegarao City kinabigatan na.

Sinuppiat dagiti mannalon iti panangidaulo ti rehiyonal nga alyansa ti mannalon ken dagiti pangprobinsya nga balangay daytoy ti kumarkaro a panangidaddadanes, panangbisin ken panangikuspil a sagsagrapien ti mannalon ken umili iti uneg ti rehimen US-Duterte.

Nagmartsa dagiti mannalon iti sentro ti Cauayan City sakbay a

napan da iti DAR-Isabela. Sinabat ida dagiti soldado ti AFP iti ruangan mismo ti DAR, no sadinno a nagkampo dan sadiay uneg na. Pinadas nga iharas dagiti soldado dagiti militante a mannalon babaen ti pammut-buteng, pananglalais, panang-akusar ken panangpasuko kadagiti lider, kameng ken organisasyon nga agirusrusuat ti lehitimo a panagtignay. Ad-adda laeng a rimmubrob ti pungtot dagiti raliyista kadagiti soldado ti sangun-sango a pananglabsing kadagiti karbengan da nga agpaduyakyak.

Nakigtot dagiti kadawyan nga empleyado ti DAR iti kaadda ken panagsangpet dagiti soldado ken binagaan da ida nga isardeng ti panangharas da kadagiti mannalon. Saan a nadayyeg ti intar dagiti mannalon ken immabante da iti natured a pannakisinnungbat. Sinupyat da ti panangkontrol ken panagdiktat ti AFP iti nasao nga ahensya ti gubyrno.

Impalgak dagiti mannalon ti ad-adda a panangkaro ti problema iti daga dagiti mannalon ken nailian a minorya iti bangir dagiti pabuya a panagited ti CLOA ni Duterte iti Nueva Viscaya itay nabiit. Segun kadakuada, nasaknap ken umad-adu dagiti maag-agawan ti daga. Kaskasoan ken puersado a pappapanawen manipud iti daga a suksukayen ken pagnanaedan da. Adda latta ti pangta ti pannakaagaw manen dagiti nalalawa a dagdaga a nalpasen a naipaima kadagiti mannalon iti dadakkel nga asyenda ti Dimzon Zulueta, San Antonio, Sta Isabel ken dagiti

sinerrek ti sindikato ti VOS-DAR iti San Mariano, Echague, Cabagan ken dadduma pay a lugar.

Kalpasan na, nagpiket pay dagiti mannalon iti kapitolyo iti Isabela ken iti sango ti opisyal ti ENRO – Isabela. Imbutaktak da ti rinibribo nga ektarya ti daga a posisyon dagiti mannalon ken nailian a minorya a maagagum babaen ti Agro Forestry ken timberland areas ti balangkantis a reporestasyon ti gubyrno a National Greening Program (NGP). Kasta met dagiti mapang-dadael a ganggannaet a panag-minas iti Cordon, Dinapigue, Kasibu, Maddela, ken Cabaroguis. Imbutaktak da ti magunggun-dawayan a kasasaad ti umili kadagiti plantasyon ti unas ken kamoteng kahoy, dadakkel a bodega, gilingan dagiti bukbukel ken planta ti *biomass* iti igid ti haywey ken dagiti proyekto a maka-ganggannaet kas ti Lallo Airport, Ilagan-Divilacan Road ken Ilaguen Dam.

Segun iti maysa a lider dagiti mannalon, “Patpatayen dakamin iti bisin dagiti paglintegan daytoy a rehimen! Gapu iti TRAIN LAW, nakissayan ti dandani P800 laeng a ti binulan a badyet ti pamilya. Sobra a parigat ti awan-sardeng a panangngato ti presyo ti langis, bagas, plete, kuryente, danum ken dadduma pay. Nakaad-adu dagiti pagay a pinataud mi a mannalon ngem saan mi kabaelan a gumatang ti bagas. Imbes koma a protektaran ti interes dagiti mannalon iti pagay ken tradisyunal a bin-i. Imbes a paaduen dagiti mamulmulaan ti taraon. Imbes a mangted ti nasayaat a serbisyo ti irigasyon, impalubos ti rehimen ti

panangtengngel ti kartel ken dadakkel a ganggannaet a korporasyon ti industriya ti bagas ken taraon ti umili!”

Sinuppiat dagiti mannalon ti gakat ti LGU-San Mateo, Isabela a mangpalubos iti panagmula sadiay ti *Golden Rice*, maysa a GMO a pagay a pangta iti salun-at, aglawlaw ken kabiagan ti mannalon.

Inrupir dagiti organisasyon ti mannalon ti pannakaited ti umdas ken naimpanawenan a tulong kadagiti biktima ti bagyo nga Ompong ken Rosita. Kiddaw da a saan a masingir dagiti amortisasyon ken abang iti daga, panangpunas iti interes kadagiti pautang, panangkissay iti babayadan ti LGU, panangtari-man kadagiti nadadael nga irigasyon ken rehabilitasyon iti kabiagan ti mannalon. “Sadinno ti napanan ti binilyones a pondo iti kalamidad tayo?,” pukkaw dagiti mannalon. “Saanen nga urayen ti eleksyon!”

Nagkukuyog dagiti lider, aktibista ken organisasyon ti mannalon a nagsampa ti kaso iti CHR gapu ti kampanya a “red-tagging” ti AFP. Insaklang da ti militar ken pulisya gapu kadagiti kaso ti marangranggan a mannalon ken pamilya da. Iti piket-rali iti sango ti CHR, nagpanawagan da a labanan ken ipasardeng ti Community Support Program (CSP) kadagiti baryo ti Abagatan nga Isabela ken iti Zinundungan Valley. Kuna da, ti CSP ti bulgaran a pananglabsing iti makatao a karbengan tapno salakniban ti dadakkel a proyekto ti ganggannaet, kas ti maitakder nga Ilaguen Dam ken ti ganggannaet a power plant a Rio Norte. **-B**

Mannalon ti rehion, nangilaban ti interes kalpasan dagiti didigra

Balligi a nakagun-od ti nadumaduma a benepisyo dagiti Cagayano ken Isabelino kalpasan da nga inrupir ti karbengan para iti madagdagus a serbisyo, suporta ken tulong pinansyal kalpasan dagiti nagsasaruno a kalamidad. Napilitan ti Department of Social Works and Development (DSWD) nga awaten ti 21,000 a biktima ti kalamidad a saan nakaawat ti Emergency Shelter Assistance (ESA).

Naawat dagiti mannalon, babaen ti Tulong Sulong-Cagayan Valley, ti 3,000 a sako ti bin-i ti pagay ken mais ken tulong pinansyal para kadagiti mannalon a dinalapos ti napalabas a bagyo a Lawin. Gapu ta saan da a nauma ken nabannog a nangirupir, dinengngeg dagiti ahensya ti gobyerno dagiti nainkalintegana panawagan da para iti suporta iti bin-i, panakaingato iti presyo ti produkto a mais ken pagay ken madagdagus a tulong manipud iti ESA. Natured da a timmurong iti opisina ti munisipyo, DSWD ken Department of Agriculture tapno yugyogen dagitoy ken makisinnango iti tungtongan.

Nalawag kadagiti mannalon ita, nga no awan nagtitinnulong ken limmaban ket awan maawat da uray ni singko a pangkis ken maysa a binukel ti pagay ken mais!

Nagun-od da met ti pannakaingato iti presyo ti produkto a mais manipud P10 agturong ti P12 iti ili ti San Mariano, Isabela. Naiduron ti konseho ti ili tapno isa-ordinansa dagiti katulagan kanaig ti interes ti pautang, katulagan iti panawen ti kalamidad, klasipikasyon ti binukel ti mais ken pagay. Kasta met dagiti tulagan kanaig ti bayad kadagiti sako, sistema ti buriki ken pasahe dagiti produkto a maipan iti pagtagilakuan.

Iti bangir ti balligi a nagun-od dagiti mannalon, daddakkel pay ti laban a kasapulan a sangoen ken pagballigian. Agtaltalinaed a nababa ti presyo ti mais ken pagay no panawen ti bagyo ken tuloy-tuloy ti tudo a mangibunga ti pannakalugi ken panakailumlom iti utang ti marigrigat a mannalon. Iti tunggal kalamidad, kangrunaan a maapektaran ti kalamidad ket ti karirigatan manipud intar ti masa, mangmanged ken kabataan. Saan pay met nadur-as dagiti *post-harvest* a pasilidad kas ti pagbilagan ti mais ken pagay, kiskisan, treser ken dagiti kalsada. Nabalkot pay laeng ti korapsyon ken anomalya dagiti pundo ti kalamidad a rumbeng koma a sagrapen dagiti nadidigra nga umili. Pammaneknek daytoy iti kinabulok ti pulitika iti pagilian.

Kasapulan ti agtultuloy a panagtignay tapno masakniban dagiti nagbannogan a balligi. Gaw-aten ti ad-adu a bilang dagiti umili, agitakder ken agpaadu ti miembro kadagiti organisasyon. Itultuloy dagiti panagadal iti komunidad kanaig iti kasasaad ti mannalon ken agrikultura, sistema a pangpolitika ken dadduma pay a napapateg a tungtongan.

Awan sabali a mapagsanggiran ti marigrigat no di ti bukod a panagkaykaysa ken kasaganaan a lumaban para iti karbengan iti makatao a pampubliko a serbisyo ken bukod a daga a sukayen. ti laeng pannakidangadang iti nadumaduma a langa a makagun-od ti balligi a sagrapen ti kaaduan a nakurapay, maidaddadanes ken maikuskuspil. **-B**

Daniw ti Dua nga Integri

Ka Gero ken Ka Kiko

Dakami ket inallilaw iti parpamata ti sistema
Tinubay agbalin a pannakaramay dagiti
mananggundaway
Bulbulseken iti ideya ti indibidualista a ragsak
lgalgalot iti panangbussog ti dayo nga imperialista
Saludsod iti bukod ket ita rumbeng a sungbatan
Sirib ik-ikutan para iti manmano laeng wenko iti
kaaduan pangiserbian?

Dara ken ling-et sibubukel a biag pinagpuonan
Iti pitak a ginamulo, pagtaudan ti kabiagan mi
Pagsawsaw-an ken panangilais
ipalpalapal iti sango mi
Gasut a tawen nga inanosan iti didiosen a
nanggamrud ti daga
Panagibtur ket naggibus, panawenen ti
panagbettak
Dasigmi ket timmakder,
agum ken gamrud amin marebbek.

Panakaigalot iti kontrata ti adipen a masueldoan
Trabaho't kabayo iti empresa ti agruprupa't kuarta
Ti sagutmi iti walo nga oras a panagubra
Limos laeng no ibatog iti kinabaknang a pinarnuay
Saan nga itulok, pannakaigalot tungpal biag
Pugsoten iti panagkaykaysa,
Partido Komunista ti tarabay

Dakami a kabataan iti sistema ket nalawaganen
Iti karit ti panawen panangsango ket dimtengen
Maymaysa ti turong ti agkaykaysa nga intar
Agkukuyog a lumaban nan-anay a tured kasapulan
Awan pangaddua, sarangten ti karigatan
Balon ti tibker para iti napintas a masakbayan

Bumangon ka kabataan, umaw-awag ti pagilian
Dika agsarimadeng, agur-uray dagiti tay-ak
Petpet dagiti adal ti naindaklan a pakasaritaan

Pabaknangen iti praktika,
ingato iti tukad pannakaawat
Dagiti taktika ken teknika, iyannatop iti kasasaad
Tadem ti panagamiris, tunggal kanito masukat.

Maso ken kumpay ti nalabaga a bituen iti daya
Amin a pigsas ken sirib ipaay,
gubat ti umili dumur-as
Kapanunotan nga opensiba,
awan pannakakiltay namnama
Sigurado umabante dependensiba agturong ti patas
Manipud patas agturong iti balligi
sigurado maragpat

Pamulatan, ikonsolida ti masa,
kabinnulig iti ganwat
Isuda ti ubbog iti awan panakatyan
a suporta ti gubat
Makaili a kabataan,
natutered nga annak ti pagilian
Panawagan para iti Estratehiko a Patas
inka imdengan
Pairtengen ti gubat, papigsaen dagiti tay-ak
Petpetan ti igam, armasen ti kapanunotan

Naan-anay nga idaton ti bukod iti ina a pagilian
Kabataan, sumampa iti Bagong Hukbong Bayan!